

Milan van Opmeer

Langzaam leven

roman

*'Ik hoop dat meer informatie mensen vleesvrezend zal maken,
zoals een gelovig mens godvrezend is. Dat betekent dat ze eer-
bied zullen voelen voor het leven dat aan hun maaltijd
voorafging'*

Yvonne Kroonenberg

*'Met redelijkheid zonder idealisme loopt de Verlichting het ge-
vaar zichzelf te vernietigen'*

Susan Neiman

Opgedragen aan Eros, mijn Friese stabij.

DEEL 1: Solide glas

Na de korte, zenuwslopende reis naar Mumbai, waarin ze gelukkig geslaagd zijn in hun opzet, voelt ze een sterke behoefte om alleen te zijn. Het geeft haar rust om alleen te zijn, het geeft haar hernieuwde energie.

Terug in haar penthouse, nu ja het is van hem, wil ze eerst uitgebreid in bad en daarna de open haard aansteken, een paar wierookstokjes laten branden en met een glas witte Bordeaux in haar hand in het vuur staren, minutenlang, misschien wel urenlang. Het is haar manier van ontspannen, haar manier van mediteren. De contacten met de Indiase kinderen, meer specifiek met Natasha, het adoptiemeisje van Monique, hebben haar uitgeput. Ze pakt haar twee kittens – inmiddels alweer uitgegroeid tot twee katjes van bijna een jaar – op, houdt ze eventjes innig vast, één tegen elke wang, en blijft zo een paar minuten staan, de katjes vinden het wel prima. Ze sluit haar ogen en denkt aan hoe ze samen met Bertrand, lopend over de brug van de kunst en met de net gekochte poezenmand en de twee kittens erin, naar huis liep en voor het eerst van haar leven een eenvoudig gevoel van puur geluk voelde opzwellen. Vervolgens zakt ze door haar knieën en zet de twee langzaam en behoedzaam op de grond waarna ze allebei liefkozend met hun kop tegen haar benen blijven schuren en kroelen. Ze hebben me gemist, denkt ze geëmotioneerd. Voorzichtig loopt ze richting bad, waar ze zorgvuldig en aandachtig een glazen schaalte uit een stapel identieke glazen pakt die geduldig in de teakhouten kast staan te wachten, zet het schaalte op het kleine, antieke bijzettafeltje en loopt langzaam naar een identieke hou-

ten kast, aan de andere kant van de badkamer. Het lijkt wel of ze iedere handeling die ze verricht met meer beleid uitvoert, alsof ze meer en meer bewust van haar eigen actie en handeling wordt, alsof ze langzaam maar zeker in een soort trance komt, precies zoals ze het heeft geleerd van haar boeddhistische yogaleraar. Ze pakt een ijzeren pot en zet die langzaam naast het schaalpje. Daarna haalt ze voorzichtig het deksel eraf, legt het op de rand van het bad en vult het schaalpje met de in de ijzeren pot aanwezige rozenblaadjes. Nu pas draait ze de kranen open om het bad vol te laten lopen, zet de ijzeren pot terug op zijn plaats en pakt een lichtgroene fles met badschuim uit de kast. Op de fles staat een klein donkergroen label in de vorm van een boom, dat aangeeft dat het een ecologisch verantwoord product betreft; zonder chemicaliën gefabriceerd en duurzaam geproduceerd. Een paar uur later valt ze op de bank in slaap, het haardvuur dooft langzaam uit.

De volgende ochtend, het is zaterdag, gaat ze naar de markt voor bio-organische voedingswaren in het quartier des Batignolles. Bij haar nieuwe manier van langzaam leven hoort een andere manier van eten. Sterker nog, de gehele langzame beweging is begonnen met het actief en bewust kiezen voor lokaal geproduceerde en seizoensgebonden etenswaren. Het is ontstaan in Italië, als reactie op de komst van de fastfoodketens - die wereldwijd dezelfde hamburgers verkopen - en op de steeds machtiger wordende voedselproducenten die, via slimme sublimale reclames, de markt meer en meer naar hun hand zetten en wereldwijd lijken te bepalen wat de mensen graag willen eten. Hierbij stellen zij, zo stelt Carl Honore onomwonden vast in zijn bestseller *slow*, het winst maken voorop, het culturele leven van de mensen ondermijnend. De oprichters van de slowfood beweging vrezen een verarming

van de lokale, in honderden jaren ontstane en opgebouwde cultuur van het produceren en nuttigen van voedsel, een verarming van bio-diversiteit, en willen terug naar het langzaam en bewust genieten van de lokale keuken, waarin lokale producten centraal staan.

Claudia heeft haar schapenwollenjas, gemaakt op een eco-vriendelijke boerderij in Wales - waar de schapen in alle vrijheid buiten lopen en de eigenaars de wol op traditionele manier fabriceren - aangetrokken. Haar laarsjes zijn van hetzelfde schapenvacht gemaakt als haar jas, De *fair trade* en diervriendelijk geproduceerde zwartleren broek heeft ze op de kop getikt in een klein, achteraf gelegen winkeltje, ergens in een buitenwijk van Parijs. Het leer is gerecycled. Ook haar handschoenen zijn gemaakt van hergebruikt, in dit geval donkerbruin, leer. Het is koud, min zeven, met een gure wind uit het oosten en met kans op een sneeuwbuï. Een paar maanden geleden is ze er nog geweest en heeft ze tegen vergoeding van kost en inwoning meegeholpen met het werk. Twee weken van sober leven en 's avonds praten over ecologie, over de natuur en over de langzaam leven beweging. Voor haar was het nieuw; je zou kunnen zeggen dat ze op de boerderij 'bekeerd' is, maar dat vindt ze een verkeerd woord want het is in haar optiek geen geloof maar slechts een gedeelde ideologie, een gedeelde levenswijze.

Nu is ze alleen in Parijs, alleen in zijn penthouse. Bertrand weet nog niets van haar nieuwe hobby, van haar hernieuwde levensvisie. Ze neemt de tijd, wacht op het juiste moment om het hem te vertellen. Via email, nee, dat niet, dat vindt ze geen goed idee. Er is geen haast bij, ze heeft geen haast meer. Ja, in Mumbai had ze haast om het project van Monique tot een goed einde te brengen. Maar dat is wat anders vindt ze, dan is er een

doel, er waren omstandigheden die maakten dat ze wel snel móést handelen om dat doel te bereiken. Dit kan wachten tot het moment dat ze hem in levende lijve ziet. Tot wanneer ze rustig samen zijn en weer als vanouds dineren in hun favoriete restaurant Guy Savoy in de Rue Troyon, vlakbij de Notre Dame.

Gisteravond heeft ze een lokaal recept overgeschreven uit haar slowfood magazine en ze wil het vanavond uitproberen. Voor zichzelf koken vindt ze geen enkel probleem. De trip naar India was interessant en nuttig, maar ze is blij om weer thuis te zijn. Nog maar net de slowlife manier van leven omarmd en dan zo in actie moeten komen, in zo'n hectisch, chaotisch en drukbevolkt land als India; ze had er ook wel om moeten lachen. Relativeren, ze was er beter in geworden de laatste maanden. In tegenstelling tot wat de mensen die er nog onbekend mee zijn denken – mensen die geleerd hebben ieder ideaal voor een ideologie aan te zien, voor een halsstarrige en vaste groep moralistische levenswijzen en regels – heeft Claudia ontdekt dat het juist één van de bijkomende voordelen van haar nieuwe levensfilosofie is om te kunnen relativeren.

Zal ik het werk nog wel op dezelfde manier kunnen blijven doen? Mogelijk dat ik het anders ga aanpakken; bewuster, langzamer, maar uiteindelijk misschien wel veel effectiever. Effectiever op de langere termijn, is dat niet waar slowfood en slowlife voor staan? Mijn gedachten gaan nog altijd razendsnel, maar dat geeft niet. Zo'n natuurlijke aanleg om snel te kunnen denken hoeft niet te worden afgeremd. Het is ons te doen om de onnatuurlijke zaken in de wereld, denkt ze en ze voelt - in gedachten verzonken voor het kraampje met verse groenten - aan de lokaal gekweekte savooie kool.

De sneeuwvlokjes dwarrelen om het kraampje, vanaf de grond opgestuwd door de ijzige korte, abrupte windvlagen die

af en toe ook sneeuw van de schuine overkapping afblazen. De door de vrieskou rood aangelopen hoofden van de bezoekers zijn zo ver mogelijk verscholen onder sjaals en winterse mutsen. In tegenstelling tot de meeste bezoekers van de markt staat Claudia er praktisch onbeweeglijk bij, schijnbaar onaangedaan door de sneeuw en de wind. Deze sneeuw en kou is niet eens erg genoeg om haar te doen terugdenken aan haar jeugd in Sint Petersburg, waar in het vroege voorjaar de dood gevroren zwervers onder de smeltende sneeuw tevoorschijn komen. Ieder voorjaar worden noodgedwongen vele tientallen lijken opgehaald door de zogenaamde ‘sneeuwvlokjes’ ploegen; zo worden de opruimers gekscherend genoemd. Een typisch geval van humor ter ontspanning en relativering van ernstige zaken waar men niets aan kan veranderen.

Claudia kijkt naar de, voor de vrieskou wegduikende, Parijzenaars en moet lachen. Ze verheugt zich al op vanavond: het nieuwe recept uitproberen, heerlijk alleen, in alle rust, samen met haar twee katjes, nu nog haar twee grootste liefdes.

Buiten valt het opkomende zonlicht, zoals in mijn droom, misschien wel op de bomen en het gras maar dat kan ik niet ruiken of voelen. Ondertussen word ik wakker door een hard gegrom en geroep om me heen. Ik spring onmiddellijk op om te kijken wat er aan de hand is. De deur gaat open en in de deuropening staat een jonge vrouw. Ze heeft een lange jas aan. Ik kan haar handen niet goed zien. Het geroep en gegrom zwelt aan, wordt eerst agressiever en harder maar verstomt uiteindelijk waarna nog een paar keer een vreemdsoortig, angstig gegil en gekerm klinkt. Het geluid komt uit een andere kamer. Ook dit geluid sterft weg. Iedereen ruikt het eten en kijkt nu verwachtingsvol naar de handen van de jonge vrouw. Ik probeer ook haar aandacht te trekken door snel rondjes te draaien, en dat lukt me zo te zien, want ze komt op me af. Ze maakt het luikje open en zet een bak met eten neer. Ik kijk haar dankbaar aan en begin direct te eten. Schrokkend werk ik de brokken naar binnen en voor ik twee keer met mijn ogen knipper, is de bak al weer leeg. Ik besluit om nogmaals haar aandacht op me te vestigen. Ik spin mijn rondjes en kijk haar zo verwachtingsvol mogelijk aan, maar ze ziet me niet meer. Ik begin erbij te roepen maar ook dat helpt niet. Ze verdwijnt! We proberen allemaal nog een keer te roepen maar ze komt niet terug. Ik ga als een van de eersten liggen en leg mijn kop maar op mijn voorpoten.

Is het dag of nacht buiten? Regent het en ruikt alles heerlijk of is het veel te warm, dor en zonnig? Ik kies voor de regenachtige dag en sluit mijn ogen. De geuren van de regen op de bladeren dringen langzaam tot me door. Het gaat moei-

zaam maar het lukt een beetje. Diep bedroefd val ik radeloos in een diepe slaap, verlangend naar de buitenlucht.

Ik schrik wakker door een hard geluid, een oorverdovende knal op onze kamerdeur, gevolgd door een hoge, schelle schreeuw die galmt en maar langzaam naar de achtergrond verdwijnt. De deur gaat open, het hoge gegil is even duidelijker hoorbaar, totdat de deur opnieuw sluit. De jonge vrouw komt opnieuw binnen, zo te ruiken is het dezelfde vrouw die vanmorgen brokken heeft gegeven. Ze negeert het gegrom en geroep van de anderen en komt direct op mij af. Ik mag mee! Misschien gaat het gebeuren, ga ik de buitenlucht weer ruiken en proeven, de lenteachtige regen. Ik word gek van geluk en spring naar haar op, enthousiast met mijn staart zwiepend en vrolijk roepend. Ze is blij om mij te zien want ze begroet me uitbundig, gaat zelfs even door haar knieën waardoor ik tegen haar aan kan schuren en haar in het gezicht kan likken van pure blijdschap. Ik mag vast met haar mee! De anderen roepen harder en harder, maar ze kijkt niet meer naar ze om. Ik kwispel en draai om haar heen. Ze pakt mijn leren riem vast en loopt naar de deur, waarbij ze een kort hoog geluidje maakt. Dat klinkt als muziek in mijn oren en ik ga enthousiast achter haar aan. Ze doet de deur open en net als ik mijn kop om de hoek steek, krijg ik een ruk aan de riem waardoor ik bijna achterover val. Zo, die kwam onverwacht hard aan! Maar ik herstel me snel, blijf vrolijk en enthousiast kwispelen en loop achter haar aan. In de gang zie ik twee grote, harige, mensen lopen. Ze lopen gebogen, bukken veel en dragen een sterk geurspoor met zich mee. Voor hen loopt iemand in een witte jas, kaarsrecht, precies zoals de jonge vrouw, met dezelfde soort jas aan. De twee vreemde, donkere, harige mensen lopen niet alleen wat meer gebogen, ze zijn ook leniger, soepeler en eleganter, naakt. Vriendelijk, aandoenlijk vind ik ze, spontaan, ik mag ze wel.

Wacht eens even! Zijn het wel mensen, want ook zij hebben een riem om, die van hen is van staal. De kleinste begint opeens hard en hoog te gillen. De man in de witte jas doet een deur open. De grootste van de twee wordt meegenomen, de kleine volgt. De jonge vrouw trekt mij richting diezelfde deur, die nog steeds openstaat. Ze wil dat ik er ook in ga! Mijn intuïtie zegt me dat daar geen groen gras is, ik ruik niets in die richting, geen dauw, geen frisse bloemen, takken van bomen of dennen-appels, alleen een penetrante geur die ik niet thuis kan brengen, een onnatuurlijke geur, chemisch. Ik krijg nog een ruk aan mijn riem en struikel over mijn poten, val bijkans de ruimte in. Het is een akelige ruimte, het ruikt naar metaal en ijzer en er staan allerlei vreemde ijzeren en plastic apparaten in de meest verschillende grijstinten en met de onnatuurlijkste geuren die ik ooit geroken heb. De jonge vrouw trekt nogmaals aan de riem en duwt me hardhandig in een klein hok. Waar is die vriendelijke lach gebleven die ze op haar menselijke gezicht toverde toen ze me kwam halen? Ik begrijp er niets meer van! Ze doet plastic handschoenen aan en pakt een hageelwit stukje hard eten in haar rechterhand. Ze wil dat ik het opeet, ik ruik er even aan en duw het dan met mijn snuit weg. Het ruikt ronduit smerig, onnatuurlijk, dit is niet pluis! Ik kijk haar gefrustreerd aan, mijn oren licht naar achteren getrokken en ik merk dat ik boos op haar begin te worden, want ik kan nauwelijks ronddraaien in dit hok. Ik begin licht te grommen. Ze pakt een grijsleren riem met allerlei slierten die aan het hok vastzitten. Het is een dikke riem, zo dik heb ik ze nog nooit gezien! Ze tilt me op. Nu doet de andere vrouw mijn poten in één van die riemgaten. Ik begin harder te grommen, hoewel ik dat liever niet doe, want ik wil nog steeds graag met haar mee, naar buiten. Ze zet me op de grond. Ik kan me niet meer bewegen! Hoezeer ik me ook probeer los te trekken, er gebeurt niets

meer! Ik grom harder, trek dreigend mijn bovenlip op, en zie aan de andere kant van de ruimte de twee harige wezens springen en tieren. Ze gillen het uit, hun gekrijs is hartverscheurend. De twee vrouwen laten mij met rust en haasten zich naar de grootste van de twee, hij staat pal tegenover mij en slaat hardhandig om zich heen. Ik hoor een luide knal! Hij ligt op de grond. Ze riemen hem stevig vast. Naast hem krijst de kleine het uit. Ik grom zo hard als ik kan, wil ze helpen. De twee vrouwen komen terug naar mijn hok. De jongste pakt het hageelwitte stukje eten uit haar jas terwijl de ander mijn lippen tussen mijn kaken duwt. Ik dreig op mijn lip te bijten, probeer me te verzetten maar ik ben te laat! Ik hoor mezelf piepen van de pijn, alsof het een andere hond betreft, en kijk met een treurige blik naar de jonge vrouw die me heeft verleid om met haar mee te gaan; met voor mensenstemmen hoge, vrolijke geluidjes en een vriendelijke lach, met haar glinsterende ogen. Diep bedroefd kijk ik haar aan, ik voel me slap worden, mijn ogen worden moe. Mijn kracht neemt snel af, ik voel het in mijn spieren, in mijn gehele lijf en vacht, en toch blijf ik wakker. Aan de overkant zie ik dat de harige wezens, net als ik, ook geen kracht meer hebben. Versuft hangen ze in hun riemen, machteloos, ogenschijnlijk willoos. Dan lopen de twee witte jassen naar de kleinste van de twee. Ze spuiten iets in zijn linker oog! Hij gilt het uit, maar zonder de kracht die hij even daarvoor bezat, waardoor het geluid al snel verstomt en wordt overschaduwd door het nauwkeurige getik van de machines.